

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Grof Badeni ima srečo!

Naš ministerski predsednik, grof Kazimir Badeni, ima posebno srečo. Dunajsko vprašanje je rešeno, volilna preosnova je vsprejeta, isto tako tudi davčna preosnova. Dunaj ima zopet svojega župana. Sicer županskega stola ni zasel ljubljene krščanskih Dunajčanov, dr. Karol Lueger, ampak njegov iskreni prijatelj Jožef Strobach, katerega so minoli teden svetli cesar potrdili in ki je v torek, dne 19. maja prisegel v pričo cesarskega namestnika.

Kako vendar to, da ni postal dr. Karol Lueger dunajski župan? Znano je že našim spoštovanim bralcem, da so svetli cesar dr. Luegerja po letošnji izvolitvi poklicali k sebi ter mu izrekli željo, naj se za sedaj odpove sam tej časti; pripoznali pa so osebno poštenost, nadarjenost in zvestobo Luegerjevo do prestola in domovine. Dr. Lueger se je na to sam odpovedal za sedaj županskemu stolu in je s tem veliko pridobil za svojo stranko. Grof Badeni pa je tudi lahko zadovoljen, drugače bi moral odstopiti, ker se je po zadnjih dunajskih občinskih volitvah prepričal, da protisemitske stranke na Dunaju nikakor ne more ugnati.

Tudi volilna preosnova je vsprejeta. Kako lahko bi bilo pri tej Badeniju izpodletelo! V tretjem branju pa je bila vsprejeta z velikansko večino, z 234 proti 19 glasom. Vlada predloga se je le toliko spremenila, da imajo v 5. volilnem razredu tudi polnoletni hlapci volilno pravico, in da bo volitev poslancev tajna. Nikakor ne smemo misliti, da bi bil s to postavo kdo prav zadovoljen. O kaj še! Mi Slovenci najmanj, in zato so tudi naši slovenski poslanci pred zadnjim glasovanjem zapustili zbornico, ker se kranjski deželi v tem razredu nista dala dva poslanca.

Davčno preosnovo pa je premetavala poslanska zbornica okoli 25 let, in glejte, Badenijevo ministerstvo jo je skoro na mah dognalo! Mladočeški poslanci so sprvega pretili, da začnejo na vse mogoče načine ovirati razpravo o davčni preosnovi, kakor so to storili lani po leti. Finančni minister Bilinski je nato privolil, da se posameznim kronovinam namesto tretjine prebitkov pri davkih prepusti polovica in da se občine oškodujejo za to, da za državo pobirajo davke. In slo je.

Kakor je v teh rečeh imelo srečo Badenijevo ministerstvo, naj tudi te dni dožene, to zlasti srčno želijo naši kmečki posestniki, vendar enkrat postavo o domovinski pravici, o reviziji zemljiško-davčnega katastra in o podporah v slučaju vremenske neizgode! To ministerstvo lahko, spolni, ako le hoče. Zakaj je namreč v prvih treh rečeh imelo toliko sreče? Ker se nemška levica, ki šteje še vedno kacic 110 liberalnih poslancev, ne upa vladi zameriti, pa se tudi mora ozirati na svoje volilce. Poljski poslanci pa vlado Badenijevo radi pod-

pirajo, ker so v ministerstvu trije Poljaki. Tudi mladočeški poslanci so precej krotki. Ker bode pri bodočih državnozbornih volitvah gotovo nemška levica zgubila mnogo mandatov, se potem bržčas obnovi takozvani železni obroč, ki bode objemal vse one poslance, ki so res pravi prijatelji ljudstva. Ako tedaj grof Badeni s temi ne potegne, bode videl, da je sreča opoteča.

Razprava o volilni preosnovi.

(Govor poslanca dr. L. Gregoreca v drž. zboru dne 23. aprila.)
(Konec).

Nadaljni nasveti imajo namen, da spremené ali odpravijo vsaj največje grehe, katere je zakrivila Schmerlingova geometrija volilnih okrožij; tako sta na primer na Goriškem v kmečkih občinah dve volilni okrožji, eno obsega tri precej velika okrajna glavarstva, drugo eno prav majhno okrajno glavarstvo.

Nasvet je torej imel namen, da bi imelo vsako volilno okrožje po dve okrajni glavarstvi. 100.000 Slovencev na Koroskem je v kmečkih občinah v tri volilna okrožja tako razdeljeno z nemškimi okraji, da dobi povsod manjšino in da ne more vsled tega v to zbornico poslati nobenega zastopnika. Nasvet je torej nameraval, nemške okraje v dve popolnoma nemški okrožji razdeliti, južni dve okrožji naj bi pa bili navidezno jezikovno mešani, in tako bi bilo mogoče Slovincem vsaj enega zastopnika tu sem poslati. Dalje je bil izročen nasvet, naj bi trgovinske in obrtne zbornice volile záse, ne pa z mesti vred, kakor je to n. pr. v Ljubljani.

Dalje naj omenim, da se je nasvetu, da bi se census od 5 gld. znižal vsaj na 4 gld., z vso silo nasprotovalo. Taki in enaki nasveti niso mogli priti do merodajne obravnave v odseku, ker se je vlada izrekla zoper nje. Zato lahko rečemo, da vse krivice in ostrogi v dosedANJI volilni postavi tudi zdaj še nespremenjene ostanejo. Za nas Slovence pa pridejo v peti volilni kuriji še nove krivice. Vlada zatrjuje, da so jo pri razdelitvi 72 mandatov vodili trije principi, in sicer z ozirom na zgodovinske meje dežel, na število prebivalstva in na davkoplačevanje.

Ako pa stvar dobro premislimo, najdemo, da se je držala dosledno le prvega principa. Povprečno število prebivalcev, ki pride na enega poslanca v novem volilnem razredu, znaša 323.618.

Dežele: Solnograško s 167.000, Trst s 133.000 in Predarlško 107.000 prebivalci, pa stojé daleč pod tem povprečnim številom in so dobile vendar vsaka svojega poslanca. Nasprotno pa stoji Kranjska s 498.000 visoko nad tem številom in dobi vendar samo enega poslanca. To je velika krivica.

Na Štajarskem dobé štiri poslance, in vendar dobimo med temi samo enega mi Slovenci. V prihodnji državni zbor pride iz Štajarskega torej 27 poslancev, od teh dobi 800.000 Nemcev 23 poslancev, 400.000 Slovencev pa le štiri namesto osmih, to se pravi, Slovenci na Štajarskem smo prikrajšani za štiri mandate.

Jasno je torej, da imamo Slovenci opravičen uzrok, glasovati proti prehodu v podrobno razpravo. Toda tega ne storimo. Prvič, ker se razširi volilna pravica med milijone avstrijskih državljanov, kateri je doslej niso imeli; drugič pa pridobi peti volilni razred principu splošne volilne pravice pristop v zakonodajstvo in upravo. Ta volilni razred napravi ob enem s tem principom prodor v princip zastopanja interesov in nas navdaja z nado, da se bomo mogli v bodočem parlamentu uspešneje boriti proti temu prekrivčnemu volilnemu redu.

Tretjič bomo glasovali za prehod v podrobno razpravo, ker smo stavili predloge manjšine. Naše glasovanje pri tretjem branju pa je odvisno od uspehov v podrobni razpravi.

Cerkvene zadeve.

Aleluja.

(Priobčil o. H. Šalamun.)

Aleluja! S to besedo pozdravlja sveta katoliška cerkev svojega od smrti ustalega ženina, premagalca pekla in smrti. Kakor vesela pesem iz nebeskega Jeruzalema doni po naših ušesih, ko na veliko soboto pri sv. maši mašnik po berilu pred oltarjem prvo »alelujo« zapoje! Na koncu maše dijakon k ljudstvu obrnjen zapoje: »Ite missa est! aleluja, aleluja!« in pevci mu odgovoré: »Deo gratias! aleluja, aleluja!« Vedno in vedno na novo se razlega ta vesela pesem ves velikonočni čas, od Velike noči do nedelje presv. Trojice, skoro pri vsaki molitvi sv. cerkve.

Pri uvodu sv. maše, pri gradualu, darovanju in obhajilu, vsakokrat pridene sv. cerkev alelujo, ponavljajoč včas po dva- trikrat zaporedi. Ravno tako ponavljajo mašnik v svojih dnevnicah o velikonočnem času brezštevilnokrat alelujo.

Od kod torej pride ta beseda in kaj pomeni? Beseda »aleluja« je vzeta iz hebrejskega jezika. Nahaja se zdaj v začetku, zdaj na koncu nekaterih psalmov, kateri se ravno zategadel imenujejo »aleluja-psalmi«. (104—106, 110—118, 134—135, 145—150). Vrhu tega še se nahaja aleluja v Tobijevi knjigi pri veselju in hvalnici starega Tobije; končno v skrivnem razodenju 19, 1—6., kjer nebesčani slavijo s pesmijo »alelujo« padec mesta Babilona. Ker se v nebesih aleluja prepeva in razlega, veljala je ta vesela pesem že od nekdaj pri prvih kristjanih »kot kapljica nebeske radosti«. Zavoljo tega se je tudi pri mnogovrstnih prestavah sv. pisma beseda »aleluja« v svoji izvirni hebrejski obliki pustila in se ni nikdar prestavila.

Kaj pa pomeni aleluja v hebrejskem jeziku? Beseda »aleluja« je sestavljena iz dveh besed in se navadno pisala »Hallelu-Jah«. Prvi del »Hallelu« se izpeljava od besede »Halal« ali »Hillel«, in pomeni »slaviti, poveljevat«. Oblika »Hallelu«, na slovensko prestavljena, pomeni »slavite, poveljujte«. Drugi del »Jah« je prikrajšana oblika od »Jehovah«. Beseda »Jehovah« ima skrit pomen ter pomeni Boga izraelskega ljudstva. Ko se je Gospod Mojzesu v gorečem grmu prikazal in mu ukazal Izraelce iz Faraonove sužnosti rešiti, tedaj reče Mojzes Bogu: »Glej, grem k izraelskim otrokom in bom jim rekel: »Bog vaših očetov me pošlje

k vam«. In če me bodo vprašali: »Kako je njegovo ime?« Kaj njim naj odgovorim?« Tedaj reče Bog Mojzesu: »Sem, kateri sem«. Tako govori otrokom izraelskim: »Kateri je, me pošlje k vam«. (Exod. 3, 13, 14.) Ravno tukaj imamo pomen besede »Jehova«; ter pomeni: kateri je, bitje iz samega sebe. Jehova torej znači Boga ne po njegovih lastnostih ali po njegovem delovanju, kakor druga imena božja, ampak po njegovem notranjem bitju, kakor daleč moremo v obče bitje božanstva z besedo izreči. Ravno zategadelj bilo je to ime božje Izraelcem tako sveto, da se niso upali nikdar izgovoriti; se je to ime nahajalo v branju sv. pisma, tako so namesto sv. imena »Jehovah« brali navadno »Adonai«, in se pravi: »Gospod«.

Iz tega je razviden čisto popoln in skrit pomen veselje izražajoče besede »Hallelu-Jah«. Boga spoznavati in njega ljubiti ne samo po njegovih lastnostih in delih, ampak tudi po njegovem notranjem bitju gledati, posesti in ljubiti — to je naše zveličanje, h kateremu nas je neskončna dobrota božja poklicala. Boga srečno gledati po njegovem notranjem bitju in ga na večno hvaliti — to je največje veselje in radost angeljev, to tudi bo naše veselje v nebesih. Ni čuda torej, da je ta vesela pesem »aleluja« kristjanom že od nekdaj veljala kot »kapljica nebeskega veselja«. Daj, mili Jezus, da bomo »alelujo« peli kedaj na večne čase v nebeskem Jeruzalemu!

Gospodarske stvari.

Čebelarjevo opravilo po rojenju.

Vsakemu čebelarju se je še gotovo večkrat pripetilo, da čez par dni po rojenju so čebele iz panja izginile in včasih že par do pol zgotovljenih satov pustile. Zakaj jo je roj potegnil, utegne več uzrokov biti; ali ima panj kak čebelam zopern duh, ali se je pa matica, ko je k prašenju zletela, se pogubila, bodisi da jo pojé kaka ptica, da pade v travo ali vodo, ali pride v ptuj panj, kjer jo čebele umorijo. Tak roj je potem zgubljen, če ni hitre pomoči. Iz panja, ki je matico izgubil, rade čebele pobegnejo, ali pa tak panj ima v kratkem trotočko, to je čebelo delavko za matico, katera le trotovo zalego leže.

Panj, ki po dnevu ob matico pride, se lahko že tisti dan pozna, ker čebele so jako nemirne in videti je, kako da z vso skrbjo matico iščejo. Takemu panju je mogoče le s tem pomagati, da se mu iz drugega panja doda sat, ki ima maticno zadelano celico. Če si pa čebele kako trotočko izberejo, je panj izgubljen, ker bi tudi pravo matico umorile, kakor hitro iz celice prileze. Ker tudi druge dodane ne sprejmejo, zato je najbolje, da se tak panj odstrani, ker tak panj — zalego lahko vsak pozna, ker zalega je višje zakrita, kakor prava in večkrat je v eni celici videti po 2 ali do 3 jajčica.

F. P—k.

Žitne cene v Mariboru od 9. do 16. maja. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 80 kr., rž 5 fl. 20 kr., ječmen 4 fl. oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koroza 4 fl. 55 kr., proso 5 fl. in ajda 4 fl. 70 kr.

Sejmovi. Dne 23. maja na Starih sv. gorah in v Poličanah (za svinje). Dne 26. maja v Marenbergu, Ločah, Mozirju, na Laškem, v Lučanah, Ljutomeru, Vitanju, Ivniku, Jarenini, Ormožu, pri Sv. Urbanu pri Ptuj, v Rogatcu, Dobjem in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 27. maja v Imenem (za svinje). Dne 28. maja pri